

Авраменко В. Д.

студентка за напрямом підготовки «Менеджмент»

Ширяева Н. Ю.

*доцент кафедри менеджменту та управління проектами
Одеської державної академії будівництва та архітектури
м. Одеса, Україна*

МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ МЕНЕДЖМЕНТУ В БУДІВЕЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Анотація. У статті розглянуті основні інструменти і методи, які здійснюють вплив на ефективність менеджменту.

Ключові слова: менеджмент, самоорганізація, контролінг, стратегія.

Основний зміст ефективного управління сучасної будівельної організації становить набір таких методів: стратегічне управління, самоорганізація і контролінг, що складаються, в свою чергу, з сукупності інструментів - прийомів, «знарядь» управлінської праці, застосування яких наближає підприємство до ефективного управління.

Основне завдання менеджменту – досягнення результатів, що вимагає професіоналізму і безперервного підвищення власної ефективності [1]. Досягається це щоденними зусиллями по адаптації управлінських процесів до реалій життя [2, 3].

1. Метод стратегічного управління. Стратегічне управління моделює ефективну діяльність підприємства на певний період через установку і постійне коригування цілей в умовах невизначеності ринкового середовища і внутрішнього стану підприємства шляхом визначення найбільш ефективного способу досягнення цих цілей, тобто вибору стратегії за допомогою різних інструментів стратегічного управління. Основні його риси - систематичний аналіз факторів зовнішнього і внутрішнього середовища компанії,

ставлення до персоналу як до основи будівельної організації, що дозволяє використовувати активність працівників в розробці і реалізації стратегії, забезпечуючи гнучкість при реагуванні на зміни зовнішнього середовища компанії.

Об'єктами стратегічного управління є будівельні організації, стратегічні господарські підрозділи і функціональні зони організації.

Предметом стратегічного управління є:

1. проблеми, які прямо пов'язані з генеральними цілями організації.
2. проблеми і рішення, пов'язані з будь-яким елементом організації, якщо цей елемент необхідний для досягнення цілей, але в даний час відсутня або є в недостатньому обсязі.
3. проблеми, пов'язані із зовнішніми факторами, які є неконтрольованими.

2. Метод самоорганізації. Базується на концепції самообучаючихся організацій. Самоорганізація - один з принципів організації особистої праці керівника (фахівця і т.д.). Полягає в необхідності використання в повсякденній роботі раціональних прийомів і методів планування і розподілу робочого часу; проведення службових нарад і бесід; виконання робочих процедур і операцій; вирішення завдань управління на базі комплексного застосування засобів обчислювальної та організаційної техніки. Готовність керівника, фахівця до ефективної діяльності багато в чому визначається його повсякденною роботою. Вирішальне значення для формування стилю керівництва та ефективності роботи керівника має раціональне використання робочого часу. Важливим кроком при створенні ефективної системи управління власним часом для керівника є визначення цілей діяльності як на короткий, так і на тривалий період. Управління на основі цілей не пов'язане з додатковими зусиллями, так як базується на процесі планування з визначенням граничних термінів виконання намічених дій або заходів. Правильний підхід самоорганізації будівельної компанії базується на наступних п'яти дисциплінах, під

якими розуміється сукупність теорії і прийомів, які потрібно овоїти і використовувати на практиці:

- постійне вдосконалення особистої майстерності;
- створення колективного, спільного бачення єдиної мети;
- групове (командне) навчання під час роботи;
- безперервне пристосування і зміна інтелектуальних моделей (стереотипів мислення) керівників і фахівців організації;
- системне мислення.

Основним завданням для будівельних підприємств є оволодіння можливостями, наданими даними навчальними дисциплінами, щоб закласти фундамент майбутнього розвитку, тобто опанувати систему отримання знань всередині організацій. Як інструменти методу самоорганізації виділяються наступні: особисте вдосконалення на основі навчання і самонавчання персоналу; система заходів з проектування сильної організаційної культури; делегування повноважень з наданням економічних прав підрозділам; створення горизонтальних організаційних структур управління на основі самоврядних робочих груп (команд); внутрішнє підприємництво; спільне обговорення цілей і узгодження організаційних, групових і особистих інтересів в процесі постійного діалогу менеджерів всіх рівнів; введення стимулюючої системи оплати праці на основі участі в прибутках. Філософія самонавчається є базисом нової управлінської парадигми, і прийняття всіх невід'ємних атрибутів навчається в сучасних умовах є необхідною умовою забезпечення ефективного менеджменту для будівельних підприємств.

3. Метод контролінгу. Є стрижнем, навколо якого повинні бути об'єднані основні елементи організації і управління діяльністю підприємства, а саме:

- всі категорії бізнес-процесів і їх витрати;
- центри відповідальності підприємства;
- системи планування і бюджетування, що формуються на основі центрів відповідальності підприємства;

- система управлінського обліку, побудована на основі центрів відповідальності і їх бюджетів;
- система стратегічного управління, заснована на аналізі ланцюжка цінностей, аналізі стратегічного позиціонування і аналізі витратоутворюючих чинників;
- інформаційні потоки (документообіг), що дозволяє оперативно фіксувати поточний стан виконання бюджетів центрів відповідальності;
- Моніторинг і аналіз результатів фінансово-господарської діяльності підприємства;
- Виявлення причин відхилень і формування керуючих впливів в рамках центрів відповідальності.

Основна мета контролінгу - орієнтація управлінського процесу на досягнення стратегічних та оперативних цілей, а його практичне завдання - направляти менеджерів шляхом підготовки і надання необхідної інформації на прийняття рішень і комплекс необхідних дій. У цьому своєму значенні метод контролінгу виконує функцію «управління управлінням» підприємством, є синтезом планування, управлінського обліку, контролю, аналізу та ін.

Методи контролінгу і стратегічного управління тісно між собою взаємопов'язані. Так, інструменти контролінгу по суті є стандартами професійного управління, відпрацьованими менеджерами в західній економіці, але в успіху їх впровадження на вітчизняних підприємствах визначальну роль має вище керівництво, яке вже усвідомило важливість і необхідність застосування інструментів стратегічного управління на своїх підприємствах. Отже, з точки зору послідовності впровадження методів ефективного менеджменту стратегічне управління, безсумнівно, є вихідним етапом на шляху руху до ефективного менеджменту.

Ефективність діяльності будівельних компаній визначається в більшій мірі якістю праці і знань управлінців. Вивчивши методи

ефективного управління можна відзначити що в роботі менеджера важливим умінням є комплексне використання всіх методів.

Список літератури:

1. Ширяєва Н.Ю. Проблеми розвитку будівельної бізнес-освіти / Economy without borders: integration, innovation, cross border cooperation / International Scientific Conference, august 26th 2016, Kaunas. - P.249-252.
2. Друкер Питер Ф. Задачи менеджмента в XXI веке.: Пер. с англ. – М.: Издат. дом «Вильямс», 2000. – 272 с
3. Друкер Питер Ф. Эффективный управляющий Издательство: Book Chamber International 2004.- 268 с.